

KIRUNA

Information

Stråklärare Tanja Jakimainen övar med Kulturskolans elever.

"Sameparlamentet hör hemma i Kiruna"

Hanna fick lägenhet via ungdomsförtur

Nya tomter på gång!

Sluta fulspola!

**Världstoalettdagen
19 november**

Nya kurser på Kulturskolan

Teater och cello

Processen för ny grundskola och nytt gymnasium igång

Trädräddning av sällan skådat slag

I det här numret berättar vi om delar av skolans värld, bland annat om hur arbetet går med nya grund- och gymnasieskolan samt om nya kurser på Kulturskolan. Tänk att vi i Kiruna kan erbjuda något så nischat som celloundervisning!

Vi berättar också mer om ett av sommarens och höstens stadsomvandlingsprojekt. Skogsmarken på det gamla skjutbaneanrådet längs Kurravaaravägen har sanerats. Resterna av blyhagel och lerduvor har tagits bort och ett omfattande arbete har gjorts för att rädda trädungarna där vissa träd är flera hundra år gamla. Läs mer om det spännande arbetet på sidorna 4-5.

I början av oktober träffade vi på Kiruna kommun tillsammans med Murman Arkitekter Sametingets ledamöter för att berätta om varför Sameparlamentet ska ligga i Kiruna. Vi har en fantastiskt fin tomt och i grunden finns ett formellt beslut om att parlamentet ska etableras här. Vi går nu vidare med att uppvakta Regeringen om finansieringen.

Ett annat angeläget ämne som vi tar upp den här gången är tillgången på tomter för nybyggnationer. Bostadsbristen är ett faktum och intresset för att bygga hus är stort – i tomtkön för småhus står 225 personer. I Tuolluvaara har vi nu flera tomter på gång och vår planavdelning arbetar även med att ta fram tomter i fjällvärlden. Det är många som står i kö för att få en tomt någonstans mellan Krokvik och Riksgränsen. Att göra det möjligt för fler att bygga är en del i att skapa tillväxt i kommunen.

En annan het fråga är parkeringarna. De parkeringsvakter som ger p-böter har fått ta emot hot under den senaste tiden. Därför är det viktigt att understryka att de endast följer trafikförordningen och kommunens lokala trafikföreskrifter. Hot är inte acceptabelt.

Nu är det höstlov och många är lediga. Det händer en hel del för våra lediga elever, stora som små. Läs mer om det på sidan 26. På skyltsöndagen, den 27 november, samlas hela kommunkoncernen på Folkets hus. Kom dit, fika, tävla och mingla med oss!

Trevlig läsning!

Peter Niemi
Kommunchef, Kiruna kommun

KIRUNA information ges ut av Kiruna kommun och delas ut till alla hushåll i kommunen.

Ansvarig utgivare: Peter Niemi

Redaktör: Ulrika Isaksson

Kontakta redaktionen:

E-post: ulrika.isaksson@kommun.kiruna.se

Telefon: 0980-708 23 | **Växel:** 0980-70 000

Besöksadress: Kiruna stadshus,

Hjalmar Lundbohmsvägen 31.

Postadress: Kiruna kommun, 981 85 Kiruna.

Redaktion: Ulrika Isaksson, Kristoffer Johansson

Anne-Sofie Koivisto, Ulrika Karlström,

Marianne Nordmark, Kiruna kommun,

Stina Johansson, Tekniska Verken,

Emma Wodén, Kirunabostäder,

Petra Sternlund, Krauz & Co.

Grafisk produktion: Krauz & Co. reklambyrå

Omslagsbilden till Kiruna Information

nr 5/2016 är tagen av Ulrika Isaksson

KIRUNA Information

Ur innehållet nr 5/2016

Sameparlamentet hör hemma i Kiruna..... **sid 3**

Träd bevaras för framtiden i nya Kiruna ..... **sid 4-5**

Integrationsenheten invigd..... **sid 6-7**

Full fart på utbyggnaden av GIRONET..... **sid 8-9**

Hanna fick lägenhet genom ungdomsförtur..... **sid 10**

Sluta fulspola..... **sid 11**

Nytt på Kulturskolan... **sid 12-13**

Processen för ny grundskola och nytt gymnasium är igång ..... **sid 15-16**

Gymnasieelever: "Man växer som människa" ..... **sid 17**

Traineeutbildningen – en kick för karriären..... **sid 18-19**

Nya tomter på gång..... **sid 20**

Vad kostar ett bygglov?..... **sid 21**

Åsa Sikku prisad för maten och engagemanget **22-23**

Många p-vakter hotas – helt oacceptabelt! ..... **sid 24**

Regler vid parkering ..... **sid 25**

Tekniska Verken har ny webb..... **sid 26**

Nya regler vid oljeförvaring ..... **sid 27**

Följ Kiruna kommun på Instagram och Facebook.

Träffa oss på Folkets Hus!

Koncerndag
27 november,
se sista sidan!

Illustration: Murman Arkitekter

"Sameparlamentet hör hemma i Kiruna"

Det finns ett beslut och en plats. Det finns en arkitekturtrad fantastisk byggnad.

– Vi anser naturligtvis att Kiruna är den absolut bästa platsen för det framtida Sameparlamentet. Nu fortsätter vi arbetet och första steget blir att vända sig till regeringen i frågan, säger kommunchefen Peter Niemi. Text: Ulrika Isaksson

I maj i år tog Sametingets plenum beslut om att de kommuner som vill ha Sameparlamentet skulle få en chans att visa upp varför. Den möjligheten kom i början av oktober när Kiruna, Arjeplog, Arvidsjaur, Östersund, Malå, Lycksele och Jokkmokk samlades vid plenum i Skellefteå för att visa upp sig.

– Vi lyfte fram den bredd som finns i Kiruna. Det finns en god infrastruktur, vi ligger i mitten av Sápmi, tomten som parlamentet ska stå på är mycket vacker och praktisk och Kiruna är faktiskt redan i dag ett samiskt centrum med bland annat Sametinget.

Redan 1993 placerades Sametingets huvudkansli i Kiruna och sedan dess har kommunen arbetat aktivt för att få parlamentsbyggnaden till staden. Byggnadsnämnden samrådde då för

16 år sedan med Sametinget kring placering och utformning. 2004 lovade statsminister Göran Persson att byggnaden skulle hamna i Kiruna och två år senare genomfördes en arkitekttävling där förslaget Badjáneapmi, ritad av Murman Arkitekter, vann.

Samma år som tävlingen genomfördes förnyade dåvarande jordbruksministern, Eskil Erlandsson, löftet om att parlamentet skulle placeras i Kiruna. Olika placeringar inom staden som Iggesundsparken, kvarteret Sagarbetaren, kommunförrådet, Matojärvi och foten av Luossavaara har diskuterats.

– För ett år sedan presenterade vi dock en slutgiltig tomt för parlamentet i vår nya centrumkärna. Här möter ett modernt centrum och en

modern parlamentsbyggnad en jättefin natur. Jag anser att den kombinationen är svårslagen, säger Peter Niemi.

Nu fortsätter Kiruna kommun med att planlägga tomten, men arbetet tas också upp på regeringsnivå.

– Vi kommer att uppvakta regeringen om de utlovade pengarna för bygget av Sameparlamentet. Vi hoppas också att Sametingets plenum i februari nästa år tar ett slutgiltigt beslut om att placera byggnaden här, säger Peter Niemi.

Arkitekten Hans Murman menar att tomten i Kiruna är den absolut bästa platsen för hans byggnad.

– Den är väl synlig, har nära till service och en fin utsikt över fjällen i horisonten, säger han. ■

Skogsdungar bevaras för framtiden

På den gamla skjutbanan har ett skogsområde lika stort som två fotbollsplaner sanerats från föroreningar i marken. Genom att varsamt ta bort förorenad jord och fylla på med ny jord kan träden i tre stora skogsdungar stå kvar i det nya Kiruna. För att klara den storskaliga utmaningen utan att trädens känsliga rötter tar skada har en minigrävare, en sugbil och stavar använts.

Text: Åsa Haapasaari Foto: Johan Taaveniku, Lars Johansson och Åsa Haapasaari

Sedan våren 2015 har det gamla skjutbaneområdet längs Kurravaaravägen sanerats. I framtiden ska delar av nya Kiruna byggas på platsen. Som en del i arbetet har jorden i ett antal skogsdungar gjorts ren.

– På skjutbanan har man skjutit med blyhagel och det finns lerduverester som innehåller färger och bindemedel. Eftersom det kommer att byggas bostäder på området ska marken vara klassad för känslig markanvändning. Barn på ett framtida dagis ska till exempel inte få i sig farliga ämnen, säger Ulf Gräsvik, projektledare på Tekniska Verken och ansvarig för saneringsprojektet.

Saneringen av de tre stora skogsdungarna färdigställdes i oktober i år. En utmaning har varit att trädens rötter inte får vara i luften för länge när jorden renas runt dem. Då riskerar träden att dö.

– Vi har skalat försiktigt runt rötterna med en minigrävare, sedan har personer gått efter och rengjort jorden runt rötterna med stavar. Under en period använde vi även en sugbil för att rengöra rötterna, säger Ulf Gräsvik.

– Tidsplaneringen har varit viktig. Vi har tagit bort stora mängder jord, miljökontrollanter har tagit prover samtidigt som rötterna inte fått ex-

Arbetet blev som planerat klart i oktober, berättar Ulf Gräsvik och Johan Taaveniku.

De 300 år gamla tallarna står kvar vid de nybyggda studentbostäderna. Även här har marken sanerats.

poneras för länge innan vi fyllt på ny jord, säger Johan Taaveniku, bygglärdare på Tekniska Verken och den som följt arbetet ute på plats.

De oberoende miljökontrollanterna

har tagit hundratals prover sedan våren 2015. Proverna ska visa om jorden är tillräckligt ren. Är den inte det har man grävt sig en halv meter

djupare och tagit nya prover tills marken som testats är godkänd. En fördel med att bevara de träd som redan växer på området är att det tar tid för nya träd att växa i Kiruna.

– Det tar ungefär trettio till fyrtio år för ett nytt träd att växa till sig här, det är dubbla tiden jämfört med till exempel Torneleden. Därför har vi även lämnat stora tallar som är 300 år gamla vid de nybyggda studentbostäderna. Det ger lite karaktär åt området, säger Ulf Gräsvik.

– Vi har försökt att bevara mångfalden. Det finns björkdungar, gran och tall sparade, säger Johan Taaveniku, bygglärdare på Tekniska Verken. ■

SANERING AV SKOGSDUNGAR

- Tre skogsdungar på totalt cirka en hektar har sanerats.
- Området ligger i nya Kiruna i närheten av de nya studentbostäderna.
- Kiruna kommun är uppdragsgivare.
- Tekniska Verken och entreprenörer har utfört arbetet.
- Saneringen blev klar i oktober 2016.

A photograph showing a dense forest of tall, thin evergreen trees. In the foreground, a person wearing an orange safety jacket and a helmet is walking on a rocky, reddish-brown ground. The person is positioned in the lower-left quadrant of the frame, providing a sense of scale for the height of the trees. The ground is uneven and covered with small rocks and patches of low-lying vegetation. The sky is clear and blue. A white text box with a pointer is located in the upper right corner of the image.

De tre skogsdungarna täcker tillsammans en yta stor som en hektar. Det motsvarar ungefär två fotbollsplaner.

Integrationsenheten invigdes med tårta, bandklippning och spontandans.

Dans, musik, tårta och trängsel

Det var många som ville vara med på invigningen av integrationsenheten.

Lokalen på Geologgatan blev snabbt full av människor från hela världen.

En av besökarna var Moshtag Nazari.

– Det är bra med en integrationsenhet, att det finns människor att träffa och prata med, säger han. Text och foto: Ulrika Isaksson

Enheten kommer att bemannas av personal från olika verksamheter inom kommunen som arbetar med integration. Tanken är att den ska underlätta för nyanlända, men även ge information till dem som redan bor i kommunen.

– Integrationen berör alla och därför ska alla känna sig välkomna hit, säger enhetschefen Monica Isaksson.

Haile Alem Fanta har jobbat som handledare på Kirunabostäder under sommaren. Nu tar han plats i receptionen tillsammans med Tord Wiklund.

– Jag har också jobbat som snickare, men nu ska jag vara handledare för de nyanlända. Det ska verkligen bli roligt att jobba här, säger han.

Och redan innan invigningen fick både han och Tord Wiklund besvara frågor från en

person som precis kommit till Kiruna.

Maj-Britt Tornéus, Monica Kyrö och Sofya Younes kom tillsammans med sina elever från Hjalmar Lundbohmsskolan.

– Jag jobbar som hemspråksresurs i kurdiska och arabiska. Jag har bott i Kiruna i ett år och sju månader och trivs mycket bra. Nu ska jag lyssna på vad de säger på invigningen. Jag vill lära mig >>

Sofya Younes har bott i Sverige i ett år och sju månader. Hon jobbar på Hjalmar Lundbohmsskolan och stortrivs i Kiruna.

Bröderna Haisam och Abdaiaziz Jaber satte pluppar på kartan för att visa att de kommer från Syrien.

Monica Isaksson, enhetschef för arbetsmarknadsenheten, invigde tillsammans med kommunalrådet Kristina Zakrisson.

Ahmad Akkad, Ayanie Abdirahman, Ayan Abdirahman, Nadiya Rezai, Nour Alhasan och Baran Alobidi åt tårta och drack Festsit på invigningen.

Vill du vara med och skapa Sveriges bästa integrationskommun?
Vill du bli vänfamilj eller fikakompis?
Kom förbi på Integrationsenheten och anmäl dig i receptionen eller ring oss!
Kontaktuppgifter nere till höger.

>> mer om Sverige, berättar Sofya Younes.

Några andra som dök upp på invigningen var Evelina och Emil.

– Vi jobbar på ett HVB-hem. Det är jättebra att killarna får en helhet i sina liv, vi har märkt att en del tappas bort. De får inte alltid hjälp med det de behöver, säger Emil.

Kommunalrådet Kristina Zakrisson invigde

enheten tillsammans med Monica Isaksson.

Förhoppningen är att integrationsenheten ska bli den bästa i Sverige. En fullpackad lokal, god tårta, hög musik, glada människor och orientalisk dans är en god start! ■

Tord Wiklund och Haile Alem Fanta kommer att jobba i receptionen. Redan innan invigningen fick de svara på frågor.

Kiruna kommuns integrationsarbete

Vi behöver ett organiserat sätt att välkomna och integrera alla nyanlända och nyinflyttade, precis som vi behöver en strukturerad process att involvera alla människor i samhället.

Därför är det av största vikt att de nyanlända får relevant information redan de första dagarna i Kiruna för att direkt och så snabbt och smidigt som möjligt påbörja integrationsprocessen. För att tydliggöra hur Kiruna kommun ska arbeta med integration nu och i framtiden utarbetas just nu en integrationsstrategi. Strategin ska beslutas politiskt.

Övergripande mål

- Att arbeta strukturerat och långsiktigt med integration av nyanlända och nyinflyttade personer i Kiruna.
- Alla invånare i kommunen ska oavsett etnisk och kulturell bakgrund ges samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter att förverkliga och utveckla sitt vardagsliv samt att känna sig delaktiga.
- Alla nyanlända och nyinflyttade ska känna till var man söker information för att bli integrerad.

Visionen är att kommunens integrationsarbete ska leda till att alla invånare som önskar ska känna sig delaktiga i samhället och bli självförsörjande utan att etnicitet eller kultur ska komma emellan.

Så här kommer du i kontakt med integrationsenheten:

**Adress: Geologgatan 1, Kiruna
Telefon: 0980-755 08**

Öppettider:

Måndag - onsdag 10.00-15.00
Lunch 12.00-13.00
Torsdag - fredag 10.00-12.00

GIRONET

På www.gironet.se kan du ta del av driftinformation samt de senaste nyheterna om GIRONET.

Bygglédare Bernt Hasselström och projektledare Evelyn Miltz konstaterar att det överlag rullar på bra men att vissa problem har uppstått, bland annat med sabotage på maskiner samt svårigheter att hitta entreprenörer till alla utbyggnadsområden för GIRONET.

Så här går det till

När ett område blir aktuellt för att anslutas till fibernätet bjuder vi in alla hushåll till ett informationsmöte. Vi kontaktar även alla hushåll per brev eller genom personliga besök. När vi har fått godkänt av dig som fastighetsägare eller tomträttsinnehavare att installation kan göras så kommer fibern att installeras ända in i huset. Många Kirunabor undrar när just deras anslutning blir aktiv. Eftersom GIRONET är ett så stort projekt så är det svårt att ge specifika tider för aktivering av fiberanslutningen. Därför ansluts inte automatiskt alla fastigheter i ett bostadsområde vid exakt samma tidpunkt. Det kan betyda att din granne i kvarteret bredvid har en aktiv anslutning samtidigt som din anslutning inte har aktiverats ännu.

Ha tålamod, när installationen är klar skickar vi ut ett meddelande och då behöver du som ett sista steg välja en tjänsteleverantör från det utbud som erbjuds genom GIRONET.

Full fart på utbyggnaden av GIRONET

2015 fattade kommunfullmäktige beslutet som innebär att 90 procent av alla kommuninvånare, även de som bor i byarna, ska få tillgång till internet via en supersnabb fiberanslutning. Arbetet ska vara klart 2020 och vi är nu mitt uppe i gräv- och installationsarbeten. Text och foto: Mattias Forsberg

Arbetet med fibernätet påbörjades redan 2015 med att fiberkabel grävdes ned på delar av Lomboloområdet. Projektet med GIRONET är stort och har fortsatt under sommaren. Då har fiberkabel grävts ned till cirka 1 800 fastigheter, varav cirka 1 000 av dem kommer att kunna börja använda sin anslutning inom kort. GIRONET erbjuds till permanentbostäder, fritidshus, flerbostadshus samt till företag.

– När GIRONET är färdigutbyggt kommer cirka 5 000 fastigheter att vara anslutna till ett modernt stadsnät. Vi kostar också på och lägger ned en fiber till varje hus, även till dem som inte har valt att ansluta sig aktivt. Detta gör vi för att fastighetsägarna i framtiden ska ha möjlighet

Kanske har du också sett kabeltrummorna med skarpt färgad plastslang? Efter att man har grävt eller fräst upp asfalten så lägger man sedan ned flera rör som kallas för kanalisation. Därefter förs den optiska fibern in i rören.

är metoden som har använts vid nedgrävning av fiberkabeln annorlunda mot den som används nu.

Vi har därför valt att göra tester i delar av området och eftersom testerna har varit framgångsrika så kommer vi att kunna ansluta hela området under 2017.

Tyvärr har grävarbetena försenats på grund av flertalet sabotage av viktig utrustning. Detta har medfört att bland annat västra industriområdet och delar av Högalid inte har kunnat grävas så som planerat under hösten.

Projektet har även ställts inför andra utmaningar under året. Eftersom många kommuner i Sverige, precis som Kiruna, gräver ned ett nytt stadsnät så har det tidvis varit svårt att få tag i entreprenörer som har möjlighet att ta på sig arbetet i vår kommun. Byggsäsongen är dessutom kort eftersom vissa delar av installationsarbetet kräver att det är plusgrader.

– Det är ett jättestort projekt med många pusselbitar som ska falla på plats och därför har en del oförutsedda förseningar uppstått. Vi lär oss nya saker varje dag och det är hela tiden nya utmaningar. Vi hoppas att kommuninvånarna har tålamod och förståelse för detta, säger Evelyn Milz.

När hela GIRONET har tagits i drift så kommer det att öppna helt nya möjligheter för kommunikation via dataintensiva tjänster i framtiden. GIRONET är en investering i framtidens infrastruktur och något som gynnar alla kommuninvånare.

I dag erbjuder sex leverantörer sina tjänster genom GIRONET men förhoppningen är att utbudet ska öka inom kort.

– Just nu för vi intensiva samtal med flera tjänsteleverantörer som också kommer att kunna erbjuda tv-tjänster, säger Evelyn Milz. ■

“När GIRONET är färdigutbyggt kommer cirka 5 000 fastigheter att vara anslutna till ett modernt stadsnät.”

att ansluta sig till självkostnadspris, säger Evelyn Milz, projektledare för GIRONET.

Fiberkabel har grävts ned i stora delar av Lomboloområdet, Luossavaara, Norrmalm samt i Puoltsa och Kaalaluspa och vi hoppas att dessa kunder ska kunna få en aktiv anslutning så snart det går. Under hösten har grävningsarbeten påbörjats i Tuolluvaara samt att vi gör så kallade samförläggningar i samband med att elkabel grävs ned i bland annat Altajärvi, Kurravaara, Masugnsbyn, Lannavaara, Nedre Soppero och Piilijärvi.

I området Solvinden finns redan ett fibernät som installerades för drygt tio år sedan. Tekniken håller hög klass och prestandan är densamma som i de fiberkablar som ansluts idag. Däremot

Unikt erbjudande

För privatpersoner är det gratis att få fiber indraget i fastigheten och först när fiberanslutningen aktiveras så tillkommer anslutningsavgiften på 2 000 kronor. Utöver detta betalas en nätavgift på 50 kronor i månaden som går till drift och underhåll av GIRONET. Sedan beror övriga kostnader på vilken leverantör du väljer att nyttja samt vilka typer av internet-, telefoni- och tv-tjänster du beställer.

OBS! Erbjudandet gäller bara om du ansluter din fastighet när vi skickar ut ett erbjudande och avtal för GIRONET i just ditt område.

Vi kan inte erbjuda dig samma förmånliga pris i efterhand eftersom detta i så fall sker utöver den upphandlade entreprenaden. Då görs endast anslutningar mot självkostnadspris, för närvarande cirka 15 000 kronor.

UNGDOMSFÖRTUR SÅ FUNKAR DET

Lägenheterna som berörs av ungdomsförtur hittar du under **Lediga lägenheter** på Kirunabostäders webbsida.

Där är de markerade med *ungdomsförtur* och du som sökande kan anmäla ditt intresse på en ledig lägenhet. Det är kötiden som avgör vem som blir erbjuden lägenhet, så kom ihåg att ställa dig i bostadskö från det år du fyller 16 år.

”Om det inte hade varit för ungdomsförturen så hade jag nog fått leta efter lägenhet länge till, alternativt flytta från Kiruna”, säger Hanna Fors som fått en lägenhet tack vare Kirunabostäders ungdomsförtur.

Nu står ungdomarna först i tur

I juni introducerade Kirunabostäder ungdomsförtur. Det innebär att 25 procent av alla lediga ettor och tvåor i första hand erbjuds till ungdomar mellan 18-24 år. En av dem som fått lägenhet tack vare ungdomsförtur är Hanna Fors. Text och foto: Emma Wodén

Under flera år har det varit svårt att få ett förstahandskontrakt på en lägenhet i Kiruna, framförallt för ungdomar som inte hunnit stå i bostadskö under en längre tid. Hanna Fors har stått i Kirunabostäders bostadskö sedan hon var 16 år, men trots det räckte inte poängen till för att bli erbjuden de lediga lägenheter som hon anmälde sitt intresse på. I juni lanserade Kirunabostäder ungdomsförtur i sin bostadskö och tack var det fick Hanna en lägenhet.

Hanna flyttade hemifrån för två år sedan och hyrde då en lägenhet i andra hand. När kontraktet gick ut ville hon helst inte flytta hem igen utan blev inneboende hos sin bror under ett års tid. Samtidigt sökte hon aktivt efter en lägenhet. Men även om hon stått i bostadskö i fem år så låg hon långt bak i kön på de lägenheter

Namn: Hanna Fors, 22 år

Bor på: Bergmästaregatan 5 I

Gör: Arbetar inom äldreomsorgen och satsar även på en musikkariär. Hanna släppte en ny låt och musikvideo i oktober.

Gillar: Att sjunga och inreda sin nya lägenhet.

hon sökte. I juni när ungdomsförturen lanserades stod Hanna helt plötsligt först i kö på en lägenhet.

– Jag var lite förvånad innan jag förstod att det handlade om en förtur, men jag blev självklart glad och bestämde mig för att tacka ja till lägenheten så fort jag hade tittat på den.

Det centrala läget på Bergmästaregatan passade Hanna perfekt då hon nu har nära till det mesta. Tidigare funderade hon på att flytta från Kiruna men i och med att hon hittade en lägenhet har hon bestämt sig för att stanna.

– Om det inte hade varit för ungdomsförturen så hade jag nog fått leta efter lägenhet länge till, alternativt flytta från Kiruna. Folk har länge pratat om att ungdomar måste bo kvar hemma då det är svårt att få tag i lägenheter, så den nya ungdomsförturen är jättebra, säger Hanna. ■

ATT SPOLA SNUS ÄR BUS ATT SPOLA RÄTT ÄR LÄTT

NEDSKRÄPNING AV SNUS ÖKAR I SVERIGE, SAMTIDIGT SOM DET ÄR EN AV DE SAKER SOM SVENSKARNA FULSPOLAR MYCKET. SVENSKT VATTEN VILL DÄRFÖR UPPMÄRKSAMMA OCH RÅDA BOT PÅ FULSPANDET AV SNUS.

Snus innehåller kadmium som när det spolas ner går rakt igenom avloppsreningsverket och hamnar i vår natur. Kadmium är en giftig tungmetall och därför måste mängden nedspolat snus i avloppsvattnet minska.

Den 19 november är det Världstoallettdagen. Hur skulle ditt liv påverkas om du inte hade tillgång till en toalett? För oss är det en tankelek men för 2,5 miljarder människor är det verklighet. I Sverige har alla hushåll tillgång till både toaletter och rent vatten, men vi tar inte hand om vårt vatten. Istället spolar vi ner 7 000 ton skräp, utöver det även kemikalier, varje år. Det innebär att varje person i snitt slänger cirka 1 kg våtservetter, tamponger, kondomer, tops och annat i toaletten per år. Den bästa hyllningen du kan ge din toalett är att alltid använda papperskorgen istället för att spola ner skräpet. Fulspola inte!

Håll utkik efter vår
TRASH WALK
på hemsidan:

www.tekniskaverkenkiruna.se

*Ställ in en papperskorg på toaletten
och använd den till skräp och snus.
För din, min och vår miljö skull.*

ATT SPOLA RÄTT ÄR LÄTT

Bara kiss, bajs och toalettpapper
hör hemma i toaletten.

De fem vanligaste sakerna som fulspolas

BOMULLSTUSSAR

FLYTANDE KEMIKALIER

TAMPONGER

VÅTSERVETTER

TOPS

29 % av svenskarna fulspolar trots att 9 av 10 känner sig välinformerade om vad man får spola ner i toaletten.

7000 ton

Varje år spolar vi ner
7000 ton skräp som inte
hör hemma i toaletten.

*"I teatern är ingenting omöjligt.
I teatern lär man sig att förstå
andra, att våga ta plats bland
andra och att hjälpa varandra att
bli bättre."*

Markus Forsberg,
teaterledare, Kulturskolan

Markus Forsberg, ledare för Kulturskolans teatergrupper.

Kulturskolan presenterar två nya kurser:

Teater och cello

På Kulturskolan i Kiruna ges möjlighet att lära sig att spela, dansa, upptäcka konstens värld och träffa vänner med samma intressen.

Genom konserter, föreställningar och utställningar kan de som vill få framträda för publik.

Nu utökas verksamheten med kurser i teater och cello. Text: Malin Rolund, Ulrika Isaksson | Foto: Ulrika Isaksson

Det är torsdag eftermiddag och deltagarna i teaterkursen börjar droppa in i Stora salen på Kulturskolan. Det är en stor grupp och de flesta är flickor. Kursen startade i september. De sätter sig i ring på golvet och ledaren Markus Forsberg håller uppprop. Dagens lektion börjar med roliga lekar. Mest skratt och skrik ger leken Blodig potatis. Sedan läser Markus några rader ur en saga och utifrån det improviserar gruppen sketcher. Markus Forsberg leder två grupper för unga, de som går i 4-6:an och 7:an upp till gymnasiet.

– Vi jobbar dels med att ta fram en berättelse som sedan ska förmedlas till en publik på något sätt. Dels jobbar vi med teaterimprovisation genom lekar och övningar, berättar han.

En vanlig, enkel improvisationsövning kan gå ut på att tre personer spelar att de sitter i en bil. De tar upp en liftare, som kommer in med en viss känsla eller ett sätt att vara, i bilen.

– Det kan vara allt möjligt, den första liftaren kanske är stressad och då ska de övriga i bilen härma det. Nästa liftare kanske är sömnig, eller kanske en hund. Det kan bli roliga kontraster. De som tittar på får nya idéer om hur de kan vara när det är deras tur att komma in i bilen.

Kursen är en sorts introduktion till teatervärlden. Deltagarna ska lära sig grunderna och hela processen från början till framförandet av en föreställning, men det är även ett sätt att stärka sig som person. Kursen ska främja kreativiteten, lära >>

Kulturskolans stråkelever - fiol och cellolever - spelar även en gång i veckan tillsammans i ensemble. Tanja Jakimainen är stråklärare i fiol och Imke Otte cellolärare. Båda stråklärarna är övertygade om att det är utvecklande att spela med andra musikanter och att det ger gemenskap och spelglädje.

>> deltagarna att ta plats och bättra självförtroendet.

– Man kan spela teater av många olika skäl. Det är ett roligt sätt att umgås och det kan stimulera goda egenskaper utanför teatern. Det kan vara så att man vill uttrycka sig konstnärligt. Teater erbjuder ju ett paraply för många olika uttrycksätt, förutom själva teatern, som musik och bild, säger Markus Forsberg.

Markus Forsberg har lång erfarenhet av att leda barn- och ungdomsgrupper i teater och har också arbetat som skådespelare, musiker, dramatiker och regissör för Tornedalsteatern, men även med marknadsföring och scen teknik i teatersammanhang. Tillsammans med grupperna har han tänkt ut vad de ska ha för teman i sina kommande föreställningar.

– Vi har brainstormat och de har fått ösa ur sig alla sina idéer. Det har vi sedan sällat ned till teman, som blir en grund för det vi gör.

En trappa upp sitter Imke Otte och eleven Simon Rolund och spelar cello.

– Cello är ett underbart instrument. Eftersom den har stora tonregister kan den användas som ett melodiinstrument och som ett basinstrument. Jag tycker särskilt mycket om cellons varma toner. Att arbeta som instrumentallärare är inget nytt för mig, mina första elever i cello

Simon Rolund övar koncentrerat tillsammans med celloläraren Imke Otte.

hade jag redan när jag var 17 år gammal. Självt började jag spela cello när jag var sex år gammal, säger Imke Otte.

Simon Rolund är nybörjare på cello, men har redan efter tre lektioner börjat spela korta visor. I dag tränar de på Blinka lilla stjärna.

– Man kan verkligen spela allt möjligt med en cello. Med min cello har jag spelat klassiskt, folkmusik, pop, jazz och rockmusik. Jag har nog spelat alla musikstilar utom punk, men man skulle kunna spela det också, säger Imke Otte. ■

FAKTA CELLO

Instrumentet cello eller violoncell tillhör stråkfamiljen och ser egentligen precis ut som en stor fiol. Cello fanns redan på 1500-talet. I början var det mer ett basinstrument, men under 1600-talet blev det även ett soloinstrument. I dag används cello i olika musikstilar som till exempel klassisk musik men även, jazz, pop och rock eller till och med Heavy Metal.

Besök gärna Kulturskolans webbsida för mer information om våra kurser.

www.kiruna.se/kulturskolan

Här kan Ni även ladda ner anmälan.

Vi finns även på Facebook: Kulturskolan Kiruna

Just nu pågår arbetet med den nya grundskolan och det nya gymnasium som ska byggas i Kirunas framtida stadskärna. Kiruna Information har tidigare berättat om arbetet med båda skolorna. Här kommer en uppdatering av arbetet med gymnasieskolan i en intervju med Jeanette Björkenvall, men först en intervju med Riitta Kotavuopio-Olsson som är processledare för nya grundskolan. Text: Anne-Sofie Koivisto | Foto: Ulrika Isaksson

“Viktigt med elevers och föräldrars åsikter”

“Det är viktigt att det finns en verksamhetsidé som grund för den nya skolan”, säger processledaren Riitta Kotavuopio-Olsson.

Riitta Kotavuopio-Olsson anställdes i april 2016 som processledare för en ny grundskola i Kirunas nya centrum.

– Det är en spännande och intressant utmaning att få vara med och starta en ny skola igen. Jag var nämligen en av rektorerna som startade Nya Raketskolan. Denna gång får jag vara med redan från början, säger Riitta Kotavuopio-Olsson.

Processen är uppdelad i två faser; utrednings- och genomförandefas.

Utredningsfasen innehåller idéfas, behovsanalys och förstudier. Genomförandefasen innebär projektering, anbud och byggfas. Riitta Kotavuopio-Olsson kommer att vara med som processledare under alla faser i fem års tid. Den nya skolan planeras vara inflyttningsklar i januari 2022.

– I dag arbetar jag parallellt med de två första delarna, idéfasen och behovsanalysen. Det är vik-

tigt att det finns en verksamhetsidé som grund för den nya skolan. Arbetet med den påbörjas så snart som möjligt. Lika viktigt som att det finns en verksamhetsidé, är att den tas fram i process där de professionellas delaktighet är stor.

Faktainsamling är en viktig del av grundarbetet.

– Det är viktigt att ta reda på vilken typ av skola vi ska ha och hur stor den ska vara.

Det finns ännu inte någon inriktning om vilken typ av skola eller hur stor den ska vara. För att gå vidare i arbetet behöver utgångspunkten för utredningen vara klar.

– Jag har också tittat på i vilka skick våra nuvarande grundskolor är. En del av dem har stora till och med mycket stora renoveringsbehov. Detta måste också tas hänsyn till i planeringen av en ny skola.

Det handlar om att tänka på vilka byggnader som kan behöva ersättas ur samhällsekonomiskt perspektiv och att det samtidigt blir en skola som är så nära som möjligt de eleverna som ska gå i den. Detta är en komplex process med en del pusselbitar som i dag ännu inte är helt kända. Det ligger i processernas natur att helheten växer fram i olika takt; ibland går det lite snabbare och ibland lite mer långsamt.

Information om processen kommer att göras tillgänglig för allmänheten. Alla parter i skolbygget kommer att involveras i processen på olika sätt.

– Jag ser fram emot att samarbeta med elever, pedagoger, föräldrar i planering av den nya skolan, säger Riitta Kotavuopio-Olsson. ■

NÄSTA SIDA

Ny gymnasieskola med flera delar >>

Gymnasieskola med flera delar

Den framtida gymnasieskolan kommer även att bestå av en kulturskola och ett lärcentra för vuxna. Processledaren Jeanette Björkenvall arbetar just nu med att titta på vilka behov som kan komma att finnas i den nya verksamheten.

Text: Anne-Sofie Koivisto | Foto: Ulrika Isaksson

“Utgångspunkten för planeringen av den nya gymnasieskolan är dagens utbildning med de förändringar som en framtida verksamhet kräver”, säger processledaren Jeanette Björkenvall.

Vilka är projektmålen?

– Nya gymnasieskolan, kulturskolan och lärcentra för vuxna ska ha välplanerade yteffektiva lokaler som motsvarar dagens och morgondagens behov för en attraktiv verksamhet som stödjer en utbildning av god kvalitet. Utgångspunkten för planeringen är dagens utbildning med de förändringar som en framtida verksamhet kräver. Planeringen ska även samordnas med ny grundskola och kvarter 5 i den nya stadskärnan, säger Jeanette Björkenvall.

Vad har du gjort i behovsanalysen?

– Jag har haft informationsmöten med personalen. Arbetsgrupper inom samtliga tre verksamheter har arbetat med att ta fram ett underlag utifrån nuvarande verksamhet och de behov man ser inför framtiden inom sina respektive arbetsområden. Elever och studerande har gett synpunkter på skolans lokaler och förbättringsområden. Ledningsgruppen har genomfört en studieresa till skolor i Stockholmsområdet för att se moderna utbildningsmiljöer. Ledningsgrupp och pedagogisk personal har deltagit i en föreläsning ”Nationella och internationella pedagogiska miljöer” och en workshop ”Arbetsorganisation, arbetsmiljö och samverkan” för. Många viktiga synpunkter och förslag har framkommit från personalen. Jag har

tagit fram en beskrivning av lokalbehovet utifrån de tre verksamheternas behovsinventering, säger Jeanette Björkenvall.

Hur går tankarna kring samordningen av de tre verksamheterna?

– Jag har haft möten med olika aktörer för att se över vilka lokaler som kan vara lämpliga att samordna och samnyttja. Tillsammans med Riitta Kotavuopio-Olsson, som är processledare för ny grundskola, har jag haft möten med chefer och ledare för folkbiblioteket, elevhälsan, idrotten, kulturskolan, kvarter 5, lokalvården och måltidsverksamheten. Vi har också tittat på samordningsmöjligheter mellan gymnasieskolan och grundskolan

Vad arbetar du med i nuläget?

– Just nu arbetar jag med att bestämma organisation och pedagogiska grundprinciper tillsammans med skolledarna och ta beslut om samverkan, samnyttjande och flexibilitet inom lokalerna. Därefter startar förstudien vars syfte är att pröva olika lösningar och utformningar för att se vad som blir bäst för helheten, säger Jeanette Björkenvall.

Kommunstyrelsen har den 29 augusti 2016 tagit beslutet att godkänna behovsanalysen. ■

STYRGRUPP PROJEKTETS FASER

Det finns en styrgrupp med representanter från stadsomvandlingsgruppen, Kultur- och utbildningsförvaltningen och Lapplands kommunalförbund. Från och med förstudiefasen ingår även representanter från Kirunabostäder AB.

Projektets olika faser:

Behovsanalys
Förstudie
Anbud/upphandling
Projektering/bygghfas
Inredning/inflyttning

Den nya verksamheten ska preliminärt tas i drift 2022-07-31

**MISSA INTE ÖPPET HUS
PÅ HJALMAR
LUNDBOHEMSSKOLAN
TISDAG 22 NOVEMBER
för blivande elever!
Välkommen!**

Hotell- och turismprogrammet på fjälltur med skoter och på vandring genom Lapporten.

“Man växer som människa”

Hjalmar Lundbohmsskolan erbjuder utbildningar inom besöksnäringen som Restaurang- och livsmedelsprogrammet och Hotell- och turismprogrammet. De båda programmen samverkar med näringslivet och har ett gemensamt branschråd med flera av kommunens turistföretag som Icehotel, Camp Ripan, Spis, Scandic Ferrum och Kiruna Lappland.

Text: Marita Sikku | Foto: Marita Sikku, Christina Söderlund

Som elev på de båda utbildningarna får man arbeta praktiskt och med riktiga jobb som gör att man sammansvetsas och har roligt tillsammans.

– Man växer som människa, vilket man har nytta av hela livet, säger Hanna Gunillsson elev i årskurs tre på Hotell- och turismprogrammet.

Utbildningen är bred och du kan till exempel arbeta som guide, receptionist eller med marknadsföring på ett turistföretag.

På Restaurang- och livsmedelsprogrammet årskurs tre går Erik Johansson. Han är mycket nöjd med att gå på programmet.

– Jag älskar det! Man får arbeta praktiskt med färska råvaror och skapa något gott!

– Vi försöker att göra så mycket som möjligt av utbildningen utanför skolan. Det ger eleverna en möjlighet att skapa ett nätverk och få erfarenheter som rustar för arbetslivet, säger läraren Anders Kärrstedt.

Hotell- och turismprogrammet anordnar bland annat Fjällsäkerhetsdagarna för alla kommunens elever i årskurs nio och arrangerar vinter-

Hanna Orjärvi och Therese Wanhatalo går på Restaurang- och livsmedelsprogrammet där man bland annat får man lära sig matlagningens ädla konst.

veckor för utbytsstudenter från hela världen.

Restaurang- och livsmedelsprogrammet håller Restaurang Hjalmar öppen för allmänheten under lunchtid på torsdagar, anordnar julbord och hjälper till på olika evenemang på förfrågan.

På alla yrkesprogram har man 15 veckors arbetsplatsförlagd utbildning, det vill säga praktik, och om man vill läsa vidare på högskola kan man välja individuella val som ger högskolebehörighet. Efter examen är det sällan problem att hitta arbete inom besöksnäringen, praktiken brukar vara en väg in i arbetslivet.

Besöksnäringen är på frammarsch i

Kiruna. Siffror från tillväxtverket visar att antalet gästnätter har ökat med 31 000 på ett år. I Kiruna skapar detta en hel del arbetstillfällen och intäkter inom besöksnäringen, närmare bestämt 400 helårsanställningar, dubbelt så många arbetstillfällen under säsong och totalt 700 miljoner kronor i omsättning.

– Vi räknar med ett fortsatt ökat behov av arbetskraft i branschen och företagen söker personal med lokal förankring. Lokal arbetskraft kan svara på frågor om destinationen, hur man klär sig, historia och kultur med mera. Dessutom är det önskvärt att anställa dem som har utbildning i ämnet, säger David Lind på destinationsbolaget Kiruna Lappland. ■

Traineeplats inom allmännyttan

En kick i karriären

Det är inte alltid så lätt att veta vilken inriktning man ska välja i yrkeslivet. Du har kanske läst en högskoleutbildning, men vad ska du göra sedan? För nyutexaminerade Elin Mikko blev tjänsten som fastighetscontroller på Kirunabostäder och en traineeutbildning starten på karriären.

Text och foto: Emma Wodén

För Elin Mikko var det ingen självklarhet att hon skulle bli ekonom. Hon läste turismprogrammet på gymnasiet där utomhusaktiviteter var en stor del av vardagen. Efter gymnasiet fortsatte hon plugga på Komvux för att komplettera med några ämnen för att få högskolebehörighet. Samtidigt jobbade hon på Statoil och funderade emellanåt på vad hon ville bli.

– Till sist kände jag att jag ville göra något nytt och det gjorde att jag sökte till civilekonomiprogrammet. När jag kom in tackade jag ja och tänkte att jag provar väl, berättar Elin.

Det blev flytt till Luleå och universitetsstudier i fyra år. Siffror har alltid varit intressant och företagsekonomi har ofta fångat Elins intresse, så det var egentligen inte konstigt att hon trivdes på civilekonomiprogrammet. Näst sista året på utbildningen fick hon tipset om att söka sommarjobb som ekonomiassistent på Kirunabostäder. Hon trivdes mycket bra med arbetsuppgifterna och kanske framför allt med kollegorna och den lättsamma stämningen. Under Elins sista termin på universitetet sökte Kirunabostäder en fastighetscontroller. Elin sökte tjänsten eftersom hon såg det som en möjlighet att kunna flytta tillbaka till Kiruna.

– I samband med att jag blev anställd presenterade min nya chef en traineeutbildning för mig och det såg jag som en spännande och lärorik utmaning, säger Elin.

Vid sidan av budgetar, bokslut och prognoser kommer Elin under det kommande året att delta i SABO:s traineeutbildning. SABO, som står för Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag, är bransch- och intresseorganisation för landets 300 allmännyttiga bostadsföretag. Varje år anordnar organisationen en traineeutbildning som består av fem gemensamma utbildningstillfällen där deltagarna i programmet träffas på olika orter i landet. Träffarna har olika teman och ger kunskaper om allmännyttan; omvärldsanalys och affärsmannaskap; kundfokus; fastighetsutveckling och ledarskap. Carina Burman, som är ekonomichef på Kirunabostäder och Elins chef, ser trainee-

Foto: Pia Leden

Elin Mikko tillsammans med Axel Ekström, traineekompis från Svenska Bostäder.

programmet som en win-win-situation.

– Elin får en mycket bra introduktion i sitt yrke. Hon kommer att lära sig branschen och få ett nätverk som annars kan vara svårt att skaffa sig som nyanställd. Insikten i hur andra bostadsföretag arbetar kommer säkerligen att ge oss på Kirunabostäder nya idéer på smarta arbetsmetoder.

Hittills har Elin och de andra deltagarna hunnit med en träff på SABO:s huvudkontor i Stockholm. Där stod introduktion till allmännyttan på agendan och förutom grundläggande information om ekonomi, juridik och hyressättning hann gruppen även med att lära känna varandra. I november står Kiruna som värd för utbildningstillfället och då ska deltagarna i traineeprogrammet bland annat få en inblick i hur Kirunabostäder som bostadsbolag arbetar med stadsomvandlingen.

– Att arbeta hos Kirunabostäder innebär att man får möjligheten att vara en aktiv del av stadsomvandlingen och det gör mitt arbete extra spännande.

Det hon själv ser fram emot i nya Kiruna är närmare avstånd mellan storhandelsområden och centrum plus en mysigare stadskärna. Hon tycker också att det är bra att det byggs nya lägenheter.

– Det ger ett större utbud av bostäder i Kiruna, säger Elin. ■

SABO:S TRAINEE-PROGRAM

SABO:s traineeprogram ger dig som nyutexaminerad akademiker en start på karriären och förutsättningar att utvecklas på ett allmännyttigt bostadsföretag oavsett inriktning.

Du kan till exempel vara utbildad inom ekonomi, teknik, miljö, kommunikation eller samhällsansvar. Programmet ger möjlighet att bygga nätverk och du får ett helhetsperspektiv på hur ett allmännyttigt bostadsföretag fungerar.

Traineeprogrammet pågår under ett år. Du anställs på ett av landets 300 kommunala bostadsföretag för en specifik tjänst, där arbetar du under hela året samtidigt som du deltar i traineeprogrammet där du under fem gemensamma träffar får möta traineer från andra delar av landet.

Syftet med programmet är att ge dig som trainee förståelse för hela verksamheten och samtidigt personlig utveckling och självinsikt. Det ger tillfälle för nätverkande och förståelse för hur andra företag i samma bransch valt att organisera sig och arbeta.

Följ gärna deltagarnas blogg: sabotrainee.blogspot.se/

Elin Mikko, fastighetscontroller vid Kirunabostäder tillsammans med projektledare Peter Kyrö. "Jag trivs bra med arbetsuppgifterna och med kollegorna", säger Elin.

"Stadsomvandlingen gör mitt arbete extra spännande"

Jag heter: Elin Mikko. **Ålder:** 24 år. **Jag gör:** Fastighetscontroller på Kirunabostäder. **Utbildning:** Civilekonom med inriktning företagsekonomi, specialisering i redovisning och styrning. **Det bästa med jobbet:** Att arbeta hos Kirunabostäder innebär att man får möjligheten att vara en aktiv del av stadsomvandlingen och det gör mitt arbete extra spännande. **Gillar:** Träna, umgås med familjen och mörk choklad.

Många nya tomter på gång

Den som vill bygga hus eller fritidshus kan ha något roligt att ser fram emot snart. Just nu är flera nya tomter på gång, både i Kiruna C och i fjällvärlden. Även i nya stadskärnan påbörjas planarbetet för flera stora byggnader. Text och foto: Maria Persson och Ulrika Isaksson

För en knapp månad sedan höll Kiruna kommun samråd om den nya detaljplanen för Stenbacken. Planen innebär en förtätning av fritidshusområdet, vilket många av besökarna på samrådet var tveksamma till.

– Det var många av dem som i dag har fritidshus i Stenbacken som kom dit. De känner oro över förtätningen och därför var det bra att de kom och berättade vad de tycker och tänker. I det skedet av processen finns det möjlighet att påverka. Samråden hjälper oss att göra det bästa av planeringen. Vi önskar att det skulle vara lika stor uppslutning på alla samråd, säger planchefen Maria Persson.

Detaljplanen för Stenbacken föreslås ge ytterligare 21 fritidshusomtomter och omfattar fyra uddar i Torneträsk. Att just det här området förtätas beror på att det pekats ut som ett lämpligt område för utökad fritidshusbebyggelse i den fördjupade översiktsplanen som politikerna tog

Samråd om nya detaljplanen för Stenbacken i stadshuset, tidigare i höst.

i mars för två år sedan. Även Katterjåkk och Riksgräsen är områden som kan komma att förtätas.

– Det finns inte så många möjligheter att bygga nytt i fjällvärlden, så det här är förstas ett bra tillskott för dem som står i tomtkön och vill ha en

stuga där uppe, säger Maria Persson.

I Kiruna C pågår arbetet med att planlägga för småhusbebyggelse i Tuolluvaara. Marken ägs av Kiruna kommun och det går att dela upp området i 28 tomter.

– Det är ett oerhört viktigt arbete att ta fram fler tomter i Kiruna C också. Vi behöver minska bostadsbristen som fortfarande är stor i Kiruna.

Vidare arbetar planavdelningen med att ändra detaljplanen för Vilan, för att den eventuellt ska kunna byggas om till förskolekök, trygghetsboende, LSS-boende, kontors- och konferenslokaler. Men även detaljplaner för den nya stadskärnan är på gång.

– Vi påbörjar nu också detaljplaner för ny simhall, grundskola och nytt gymnasium norr om den framtida stadsparken. Samtidigt tittar vi på ett område för placering av byggnader med kulturhistoriskt värde. Vi har mycket på gång i Kiruna just nu! säger Maria Persson. ■

SÅ MÅNGA STÅR I TOMTKÖERNA

Fritidshusköerna

Krokvik - Abisko	138 personer
Björkliden - Riksgränsen	250 personer
Kalix Älvdal	48 personer
Övriga kommunen	19 personer

Småhuskön

Kiruna C	225 personer
----------	--------------

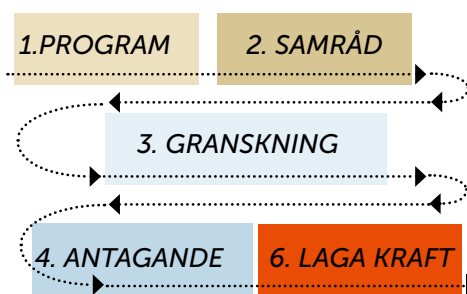
Kommunstyrelsen har den 23 november 2015 beslutat att depositionsavgiften för tomtkän på 1000 kronor per kö blir en avgift som inte kommer att betalas tillbaka. Beslutet gäller från och med den 1 januari i år och omfattar både småhuskön och fritidshusköerna.

Här kan du ställa dig i tomtkö:

www.kiruna.se/kommun/bygga-bo-miljo/Tomt--och-markfragor/Tomtko/

Vad är egentligen en detaljplan?

En detaljplan styr hur marken får användas, exempelvis för bostäder, handel, kontor, park, husstorlek, hushöjd, avstånd från hus till tomtgräns och pekar ut lämpliga ytor för rättigheter att dra fram ledningar eller gångvägar över annans mark. Detaljplanen gäller tills dess att den upphävs eller släcks ut av en ny.

Läs mer om våra detaljplaner här:
www.kiruna.se/Kommun/Bygga-bo-miljo/Detaljplaner/

Vad kostar ett bygglov?

En vanlig fråga som vi på bygglovskontoret får till oss är vad det kostar att söka bygglov. Ofta kan vi inte svara direkt då det beror på en mängd olika faktorer.

Här nedan kommer några fasta avgifter samt ett exempel på vad ett bygglov för ett enbostadshus kan kosta. Själva kostnaden för bygglov och anmälan styrs i bygglovstaxan som fastställs av kommunfullmäktige varje år. Vår taxa grundar sig på den modell som Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, arbetat fram.

Exempel:

Kostnad för bygglov räknas enligt formeln:

$$mPBB * OF * (HF1 + HF2) * N$$

mPBB = milli prisbasbelopp = 44,3 för år 2016

OF = objektsfaktor (baserar sig på bruttoarea + öppenarea)

HF1 = handläggningsfaktor för bygglov (administration, planprövning, utformning, tillgänglighet, tomtens ordnande)

HF2 = handläggningsfaktor för startbesked (kontrollansvarig, startbesked, tekniskt samråd, kontrollplan, arbetsplatsbesök, slutsamråd, slutbesked)

N = justeringsfaktor (0,8)

Nybyggnad av enbostadshus och garage på totalt 140 kvm inom detaljplan
Kostnad för bygglov är = $44,3 * 8 * (24 + 22) * 0,8 = 13\ 042$ kr
Till detta tillkommer fasta avgifter för annons i post- och inrikes tidning 207 kr, utstakning, planavgift, eventuell nybyggnadskarta se kostnader nedan.

Åtgärd	Kostnad SEK
Förhandsbesked	3 552
Strandskyddsdispens	7 104
Renvaktarstuga	2 131
Transformatorstation	2 131
Eldstad	900
Attefall komplementbyggnad	2 131
Attefall komplementbostadshus	3 978
Attefall tillbyggnad	2 308
Attefall takkupa	1 066
Nybyggnadskarta $\leq 3000\text{kvm}$	7 104
Beslut om ny kontrollansvarig	900
Ustakning, grov- och finustakning	9 600

Planavgift	Nybyggnad	Tillbyggnad	Ändring
En- och tvåbostadshus > 100kvm	21 312	10 656	10 656
En- och tvåbostadshus < 100kvm	10 656	5 328	5 328

”Ett äldreboende för samer var min dröm”

Åsa Sikku är verksamhetsledare på Gläntans minoritetsspråksboende.

Åsa Sikku har jobbat inom vården sedan 1980-talet. Nästan lika länge har hon drömt om ett äldreboende för samer. Nu har hon prisats för sitt arbete och utnämnts till Årets stjärna i den prestigefyllda tävlingen White Guide Senior. Text och foto: Ulrika Karlström

Historien har sin början på 1980-talet

då Åsa Sikku började drömma om ett minoritetsspråksboende i Kiruna.

– Ja, ett äldreboende för samer i Kiruna, det var min dröm. Där skulle de få vård och omsorg på sitt eget språk och få sin egen mat som de var vana vid, säger Åsa Sikku, som själv är same från Girjas sameby och med rötterna i Ratekjokk.

För tre år sedan gick hennes dröm i uppfyllelse. Då invigdes Gläntans minoritetsspråksboende i Kiruna, ett boende för äldre personer

som talar samiska, finska och meänkieli.

Men historien slutar inte här.

I januari 2016 fick Gläntan ett studiebesök av två journalister som skulle göra ett reportage om boendet.

– Vi tog emot dem som vi brukar göra när vi har studiebesök. Vi berättade om vårt boende och visade vårt bildspel och jag berättade om min resa för att få till ett boende för samer

– Därefter var det dags för lite mat. I normala fall får vi vår mat från Jägarköket,

men ibland lagar vi maten själva. Då gör vi det alltid med anknytning till de olika kulturerna.

Just denna gång gick jag ner och gräddade blod>>

”För lång och envis kamp för matkulturer, människor och minoriteter som äntligen har burit frukt”.

Juryns motivering

Årets stjärna. Föga visste Åsa Sikku att lunchen hon lagade till besökarna, då i januari, bestående av blodplättar med lingonsylt, kaffe med kaffeost och en liten hjortronkaka, skulle ge henne White Guideutmärkelsen Årets stjärna.

På fritiden är Åsa Sikku en storfiskare.

Gievkkan Kök Kööki Keittiö

Ordet kök på samiska, svenska, meänkieli och finska.

För tre år sedan gick Åsa Sikkus dröm i uppfyllelse. Då invigdes Gläntans minoritetsspråksboende i Kiruna, ett boende för äldre personer som talar samiska, finska och meänkieli.

>> plättar. Vi bjöd brukarna och gästerna på Åsas blodplättar med lingonsylt, kaffe med kaffeost och en liten hjortronkaka till kaffet. Därefter tackade besökarna för sig och vi återgick till ordinarie arbete, berättar Åsa Sikku.

Men det visade sig att journalisterna som kommit på studiebesök inte riktigt hade haft det syfte som de utgav sig att ha. De kom nämligen från White Guide Senior och hade som uppdrag att undersöka om Åsa Sikku skulle nomineras i tävlingen eller inte.

– Gissa om jag blev överraskad när jag sedan i maj blev nominerad till ”Årets stjärna”.

Fem personer i Sverige nominerades till titeln. Priset går till en person som med driv, nyfikenhet, kreativitet, engagemang och små medel bidragit till att höja måltidsupplevelsorna för sina matgäster. Bedömningen gjordes av en jury som provat luncher i drygt 250 skolor, förskolor och äldreboenden runt om i Sverige.

Och att höja måltidsupplevelsorna är något som Åsa Sikku verkligen gjort.

– Men man ska inte glömma alla runtom

WHITE GUIDE JUNIOR/ SENIOR ...

... premierar helhetstänk och samarbete kring de offentliga måltiderna och delar därför ut pris i totalt 13 kategorier. White Guide Senior är den enda tävlingen i Sverige som bedömer HELHETEN. Juryn har bedömt smak och näring, men också måltidsmiljö, service, samarbete och andra parametrar som bidrar till att höja måltidsupplevelsen för de äldre matgästerna.

Läs mer på: whiteguidejunior.com

kring sig. Jag vill verkligen tacka alla som stöttat mig.

Finalen gick av stapeln i Malmö den 13 september där Åsa Sikku tilldelades titeln Årets Stjärna av White Guide Senior!

Juryns motivering lød ”För lång och envis kamp för matkulturer, människor och minoriteter som äntligen har burit frukt”. ■

”Hot är helt oacceptabelt”

I juni förra året fastställdes de regler och avgifter som gäller för parkering. På kommunens uppdrag utfärdar ett vaktbolag parkeringsanmärkningar. Personalen på vaktbolaget får dock ta emot många hot. Text och foto: Ulrika Isaksson

Trafikingenjörerna Magdalena Wäppling och Tina Jatko är bekymrade över parkeringsvakternas arbetsmiljö.

Att styra var bilar får parkeras är ett av flera sätt för att skapa tillgänglighet, minska bilberoendet, förbättra luftkvalitet, buller och trängsel samt underlätta för snöröjningen.

Erfarenheter och studier visar att satsningar på kollektivtrafik, gång och cykel med syfte att påverka färdmedelsvalen är relativt sett verkningslösa om de inte kompletteras med en parkeringspolitik.

– Därför finns det ett antal parkeringsmål, som ska göra trafikmiljön bättre för alla som bor i kommunen, säger trafikingenjören Magdalena Wäppling.

Kommunen ansvarar för parkeringen på gatumark, det vill säga kommunens gator och parkeringsplatser. Denna typ av parkering består i första hand av besöks- och kundparkeringar, så kallad korttidsparkering. Syftet med

korttidsparkeringen är att skapa omsättning på de parkerade bilarna så att det ska gå att hitta lediga parkeringsplatser för dem som ska handla eller har andra ärenden i centrum.

– På våra allmänna parkeringar är det avgiftsfritt, men glöm inte att använda dig av p-skiva! Ställ in tiden och sätt den så att den syns tydligt i framrutan på bilen.

P-skivor kan hämtas ut avgiftsfritt på turistinformationen i Folkets Hus, Stadshuset och på vissa bensinstationer. Den som saknar p-skiva kan skriva klockslaget på en papperslapp och placera den i framrutan. Parkeringsvakterna har fått i uppdrag av kommunen att utfärda parkeringsanmärkningar på gatumark och kommunens allmänna parkeringsplatser. Trots att de bara genomför sitt jobb blir de ofta hotade.

– Om man får en bot, så har man faktiskt inte följt de lagar och regler som gäller. Trots detta får parkeringsvakterna ofta ta emot hot, vilket är helt oacceptabelt. De gör bara sitt jobb, säger Magdalena Wäppling.

Den som väljer att parkera fordonet på kommunal gatumark får följa trafikförordningen (1998:1276) och Kiruna kommuns lokala trafikföreskrifter. Den som inte följer reglerna kan räkna med böter.

– Kiruna kommun har parkeringsövervakning och felparkerade fordon åläggs böter. Så har du fått en p-bot har du endast dig själv att skylla. Det gäller att sätta dit p-skivan och titta på skyltar för att se vad som gäller just där du står, säger Magdalena Wäppling. ■

REGLER FÖR PARKERING

Generella regler för parkering

Exempel på generella regler är att fordon inte får stanna eller parkera inom ett avstånd av tio meter från korsning, tio meter före korsande gång- eller cykelbana, i backkrön eller kurva där sikten är skymd, på trottoar eller gång- och cykelväg. Fordon får inte stanna inom ett avstånd av 30 meter från en plankorsning, på en väg framför infarten till en fastighet, på en huvudled eller bredvid ett annat fordon som stannats eller parkerats längs körbanans kant.

Hela Kiruna centrum (Innanför Hjalmar Lundbohmsvägen – Gruvvägen – Adolf He-dinsvägen) ligger inom en zon med förbud att parkera fordon. Parkering får endast ske där det är skyltat med vägmärke för parkering och/eller tilläggstavla med mer instruktioner. Parkeringsförbud innebär att du bara får stanna för lastning, lossning eller på- och avstigning.

Läs mer på:

www.kiruna.se/Kommun/Trafik-infrastruktur/Parkering/

Datum-parkering

För att underlätta för snöröjningen och framkomligheten för sopbilar med mera gäller datumparkering i Kiruna tätort och Tuolluvaara mellan

Trafikskylt för datumparkering.

1 oktober till 30 juni om inte annat anges via skyltning. Under perioden gäller datumparkering varje dygn mellan klockan 00.00-08.00. Detta innebär att från midnatt till klockan 08:00 på morgonen är det förbjudet att parkera på den sida av gatan som har udda adressnummer under udda datum och på jämn sida under jämnt datum.

Tips: Om Du parkerar före midnatt, ställ bilen på samma sida som aktuellt datum. Är det till exempel den 13 september när du parkerar bilen så ställer du bilen på den sida av gatan som har udda adressnummer (så hamnar den rätt mellan midnatt och klockan 08:00).

Glöm inte att kontrollera så att det inte är parkeringsförbud på den sida av gatan där du parkerar bilen. Om så är fallet kan du bara parkera där varannan natt.

Felparkeringsavgifter

Inom hela Kiruna kommun gäller samma felparkeringsavgifter. Parkeringsavgifterna är fastställda av Kommunfullmäktige 2015-06-01 § 52. Om du anser att en felparkeringsanmärkning är felaktigt ställd kontakta Polisen i Kiruna för eventuell makulering eller överklagan. www.kiruna.se/Kommun/Trafik-infrastruktur/Parkering/Felparkeringsavgift/

Parkeringsmål

Kiruna kommun har följande parkeringsmål:

- Parkering ska medverka till en effektiv markanvändning
- Parkering ska medverka till god tillgänglighet till centrum
- Parkering ska främja resandet med gång, cykel eller kollektivtrafik som färdstätt.
- Parkering ska användas som verktyg för att minska bilberoendet.
- Parkering ska medverka till att drift och underhåll av stadens gator förbättras

För att åstadkomma en effektiv markanvändning, behöver ett visst gångavstånd accepteras mellan start-/målpoint och parkering. Riktlinjer för gångavstånd mellan fastigheten och parkeringsplats för bil i Kiruna kommun är:

1. Parkering för rörelsehindrade, max 25 meter
2. Cykelparkering max 25 meter
3. Besöks- och kundparkering, upp till cirka 200 meter
4. Boendeparkering, upp till cirka 400 meter
5. Arbetsplatsparkering, upp till cirka 600 meter

Skyldigheter

FORDONSÄGARENS SKYLDIGHETER är att hitta parkeringsplats för sitt/sina fordon. Om tillgången på bilparkeringar inom fastigheten inte tillgodoser hushållets parkeringsbehov är det hushållets skyldighet att lösa parkeringsproblemet utan att felparkera.

Det händer på bibblo i höst

8 NOVEMBER ÖPPET HUS OM LÄSNING

■ ■ Har du svårt att läsa vanliga böcker? Kom till bibliotekets Öppet hus om läsning den 8 november kl 12.00-18.00!

Vi visar på möjligheter att läsa vid en läsnedsättning till exempel afasi, dyslexi, läs- och skrivsvårigheter, hörselskada, synfel med mera! Välkommen!

14 NOVEMBER KURA SKYMNING

■ ■ Kura skymning - Stora högläsningdagen på Kiruna Stadsbibliotek måndag 14 november kl 19.00. Vi tändar jus och lyssnar till Mattias Timander från Kiruna amatörteater förening, som läser högt ur "Vattnets vakter" av Emmi Itäranta. Föreningen Norden bjuder på fika. Läs mer om Kura skymning och årets tema "Framtiden i Norden" på bibliotek.org/se. Välkommen!

/ Kiruna Stadsbibliotek och Föreningen Norden

28 NOVEMBER ÅTERBRUKSKVÄLL

■ ■ Ny Återbrukskväll på Kiruna stadsbibliotek, måndag 28 november kl. 19.00 -21.15. Tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan bjuder Kiruna stadsbibliotek in till öppet hus om återbruk. Återbrukarna Gunvor – Kicki – Lena – Marina finns på plats med inspiration och idéer! Ta gärna med dig eget återbruk om du har några tips! Inspiration & Workshop & Försäljning – passa på att köpa julklappar! Vi bjuder på fika och fina boktips. Välkommen!

17-20 NOVEMBER SKRÄCKVECKOR

■ ■ Kom och besök Kiruna Stadsbibliotek och filialerna i Svappavaara, Vittangi och Karesuando mellan den 7-20 november. Det blir spöken, monster, rysliga boktips, tävlingar, pyssel och andra aktiviteter för barn mellan 3-12 år. Det finns också spännande saker att göra på Polarbibblo.se som att skriva rysliga dikter och berättelser.

Höstlovsaktiviteter

Vecka 44, 31 oktober – 4 november är Kiruna kommuns skolelever lediga. Flera kommunala anläggningar håller extra öppet:

Aktiviteter under höstlovet på Kiruna stadsbiblioteket

Förskoleklass - åk 6

Vi spelar sällskapsspel, ritar och målar

Måndag 31/10 13.00-16.00

Onsdag 2/11 13.00-16.00

Lombia ishalls allmänåkning

Måndag, tisdag och torsdag 11.00 - 13.00 (utan puck och klubba)

Måndag, tisdag och torsdag 13.00 - 15.00 (med puck och klubba)

Fredagar

11.00 - 13.00 (utan puck och klubba)

13.00 - 14.50 (med puck och klubba)

Matojärvi ishall, allmänåkning

Måndag till fredag

11.00 - 13.00 är det inte tillåtet med puck och klubba

13.00 - 15.00 är det tillåtet med puck och klubba

Söndagar

17.00 - 18.00 är det inte tillåtet med puck och klubba

18.00 - 19.00 är det tillåtet med puck och klubba

Söndagar kan allmänhetens åkning utgå pga seriematcher.

Ta hänsyn till ALLA som är på planen. OBS inget "matchspel"!

Fritidsgårdarna – Ungdomens hus, Nya Raket, Svappavaara och Vittangi – håller öppet under höstlovet! Välkommen!

Ny webbplats

I oktober lanserade vi på Tekniska Verken en ny webbplats med många förbättringar. Här ska du enkelt och snabbt kunna hitta det du söker och behöver veta.

Nya tekniskaverkenkiruna.se funkar lika bra i mobilen som på surfplattan eller datorskärmen. Du kan därför ta del av viktig information där du är, som du vill och när du behöver.

TEKNISKA
VERKEN

Miljökontoret informerar

Krav kring oljeförvaring

■ ■ Kiruna kommun ställer nu krav på oljeförvaring inom vattenskyddsområden

Områden kring kommunala vattentäkter har krav på begränsade mängder petroleumprodukter och godkänd förvaring av ämnen som kan skada mark och vatten om de rinner ut. En droppe diesel kan skada tusen liter grundvatten!

Även i andra områden där fatförvaring sker och riskerar att rinna till avlopp eller dagvattensystem vid läckage ställs krav på godkänd förvaring. Överhuvudtaget bör skadliga ämnen förvaras skyddat.

För att vara säker bör oljefat, oljedunkar och IBC- emballage med flera förvaras på till exempel en fatpall, fatställ med spilltråg, miljöcontainer med spilltråg eller liknande om behållarna börjar läcka. De bör också placeras så att de inte plogas sönder eller välter vid påkörning.

Om du förvarar dina fat ute ska förvaringen också vara nederbördsskyddad, så att spillskyddet inte blir vattenfylt.

Ett exempel på fatförvaring samt nederbördsskyddad fatförvaring

Om du har frågor kring säker förvaring, eller om du bor i ett vattenskyddsområde, är du alltid välkommen att kontakta Miljökontoret för frågor.

Du når oss via växel: 0980-700 00

Nu är det mörkertider,

glöm inte reflexen!

Var rädd om varandra,

kör försiktigt!

Hälsningar Kiruna Kommun

Kom och träffa oss ...

... och prata om våra medborgarlöften.

■ ■ Vi berättar vad vi gjort under 2016 för att öka tryggheten och minska brottsligheten i Kiruna kommun. Vi vill också veta vad du tycker att vi ska göra under kommande året. Under november och december besöker vi kommunens skolor och deltar på olika större event och möten i kommunen. Håll utkik efter annons i annonsbladet, Polisens och kommunens Facebooksidor samt kommunens hemsida.

Läs om Polisens och kommunens löften för 2016 på: www.kiruna.se/medborgarlöften

KIRUNA KOMMUN

Polisen

På ny tjänst/nyanställd

Kiruna Information har som ambition att presentera Kiruna kommuns och dess bolags nyanställda på chefsposter och vissa publika tjänster.

Här nedan presenterar vi dem som senast blivit nyanställda alternativt finns på ny tjänst.

Inga-Lill Sevä
Gunillasson, Rektor
f-3, Nya Raketskolan

Lars Bäckström,
Tillväxtchef Kiruna
kommun

Jenny Oja Fjordell,
Enhetschef Elev-
hälsan

Jesper Kronlund,
IT-infrastrukturchef
IT-avdelningen

Karin Pålsson,
Stabschef Stads-
byggnadsförvalt-
ningen

Marion Patrón-
Jacobsson, Rektor
Tuolluvaara och
Jukkasjärvi skolor

Niklas Landström,
Enhetschef redovis-
ning Ekonomiavdel-
ningen

Daniel Flemström,
CIO/IT-chef

KOM OCH TRÄFFA OSS PÅ SKYLTSÖNDAGEN!

27 NOV.

Den 27 november är det återigen dags för kommunkoncerndag. Då samlas representanter från Kiruna kommun, Tekniska Verken och Kirunabostäder för att presentera aktuella projekt och föra dialog.

Vi bjuder på fika, tävlingar och givande möten. Vi kommer att vara på övre plan på Folkets Hus. Boka in detta redan i dag!

Välkommen!

KIRUNA KOMMUN

TEKNISKA
VERKEN

KIRUNA
BOSTÄDER